

Dyrkningsforsøg med Sorter og Stammer af Selleri. 1930—33.

Ved Hakon Sørensen.

276. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

I nærværende Beretning meddeles Resultaterne af Sorts- og Stammeforsøg med Selleri, udførte paa Forsøgsstationerne ved Blangsted, Spangsbjerg, Hornum og Virum i Aarene 1930—1933.

Det er første Gang, der er udført Sorts- og Stammeforsøg med Selleri paa Statens Forsøgsstationer, og de anerkendte Stammer faar derfor tilføjet et Romertal I til Stammebetegnelsen, der angiver, at Stammen er anerkendt i 1. Klasse.

Beretningen er udarbejdet af Forstander *Hakon Sørensen*.

Forstanderne ved Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Ved Nytaarstid 1930 blev der udsendt Indbydelse til Deltagelse i et Forsøg med Sorter og Stammer af Selleri.

Til Forsøget anmeldtes 29 Stammer fra 8 Frøfirmaer og Forældre, nemlig:

1	Stamme af Sorten	Aarhus Torve
5	»	Alabaster
4	»	do., Blangstedgaard
4	»	Amager
2	»	Delicatesse
2	»	Erfurter
1	»	Hamburger
1	»	Imperator
5	»	Non plus ultra
4	»	Prager

Det var imidlertid et større Antal, end der med Rimelighed kunde medtages i Forsøgene, og der blev derfor foretaget en Nedsættelse af Antallet, saaledes at et enkelt Firma højst

kunde indsende 3 Stammer. Fra 3 Firmaer var der anmeldt henholdsvis 4—7 og 9 Stammer, og den foretagne Nedsættelse bevirkede, at Antallet af Stammer blev nedsat fra 29 til 18.

Herved udgik Sorten Delicatesse og Sorten Hamburger, men da det var overladt til Firmaerne selv at foretage Reduktionen, maa man gaa ud fra, at det er de bedste Stammer, som er indsendt.

Forsøgene blev anlagt paa Forsøgsstationen ved Blangsted ved Odense, der har stiv, lermuldet Jord med Lerunderlag, ved Spangsbjerg ved Esbjerg, der har god sandmuldet Jord med lerblandet Sandunderlag, ved Hornum i Himmerland, der har sandmuldet Jord med Sandunderlag, og ved Væksthusforsøgene i Virum, der har let lermuldet Jord med stenet og sandblandet Lerunderlag.

Af 16 anlagte Forsøg maatte 6 udskydes af Beretningen, det gælder saaledes alle Forsøgene ved Virum og Forsøgene i 1930 og 1931 ved Hornum. Trods rigelig Tilførsel af Gødningsstoffer og den bedste Pleje gav Sellerierne her uensartede og ganske smaa Afrøder.

Fra Praksis kender man godt det Forhold, at Selliger ikke vil vokse paa visse Lokalteter, skønt alle ydre Forhold synes at være i Orden. Maaske skyldes det biologiske Forhold, som Manglen af visse Bakterier, at Selliger ikke vil trives.

I Forsøgsperioden var Vejrforholdene ret afvigende. 1930 og 1932 var udpræget varme og fugtige Aar, 1931 var et meget koldt og fugtigt Aar, og 1933 var varm, men tillige et meget tørt Aar.

Vejrliget synes dog ikke at have øvet nogen sikker eller afgørende Indflydelse paa Udbyttet af Selligerdyrkningen i Forsøgene. Tager vi Gennemsnitsudbyttet af de 5 anerkendte Stammer, er det største Udbytte naaet ved Blangsted i 1931, nemlig 277 kg pr. Ar, og det laveste i 1933 med 197 kg pr. Ar. Ved Spangsbjerg er det omvendt, her var Udbyttet lavest i 1931, nemlig 148 kg pr. Ar, og det højeste Udbytte er her naaet i 1932, nemlig 214 kg pr. Ar. Ved Hornum er der naaet omtrent samme Udbytte i 1932 og 1933, nemlig godt 200 kg pr. Ar.

Om Forsøgenes Udførelse kan nævnes, at Frøet er afsvampet og udsaaet i Karsekasser i Drivhus ved Virum og Planterne udsendt til de øvrige Forsøgssteder til Prikling omkring 1. April. Udplantningen fandt Sted i Midten af Maj Maaned

ved Blangsted og Hornum og i Slutningen af Maj Maaned ved Spangsbjerg. Der er indkaldt nyt Frø fra Stammeejerne hvert Aar, og det benyttede Frø er Stamfrø.

Planteafstanden var i Reglen 70 cm mellem Rækkerne og 50 cm mellem Planterne. Ved Blangsted er der dog anvendt lidt større Planteafstand i de to sidste Aar, henholdsvis 70×60 cm og 70×70 cm. Parcelstørrelsen var ca. 12 m^2 eller 36 Planter pr. Parcel, og der blev anvendt 6 Fællesparceller.

De i Forsøgene anvendte Gødningsmængder var ved Blangsted 3 à 400 kg Superfosfat, 5 à 600 kg Kaligødning og ca. 1000 kg Salpeter pr. ha. I 1930 er en Del af Salpeteret erstattet ved Tilførsel af Ajle.

Ved Spangsbjerg blev der i 1930 og 1931 anvendt 500 kg Nitrophoska og 1 à 200 kg Salpeter pr. ha, og i de to sidste Aar tilsvarende Gødningsmængder som ved Blangsted.

Selleriforsøgene har ligget paa samme Mark ved Hornum i 1932 og 1933. Der er hvert Aar anvendt 200 kg Superfosfat, 200 kg Kaligødning og 800 kg Salpeter pr. ha, men desuden fik Arealet tilført 20 Tons Staldgødning pr. ha i Vinteren 1931—32. I 1932 blev det prøvet at give Sellerierne en større Dosis Kaligødning, idet to Gentagelser fik tilført 2000 kg Kaligødning pr. ha, men den tilførte Kaligødning gav ingen synlig Virkning paa Selleriernes Vækst.

Vanding er kun foretaget ved Blangsted, der har tilført henholdsvis 27, 66 og 85 mm Vand i Aarene 1931, 1932 og 1933.

Af Sygdomme er der noteret Angreb af Septoria paa Bladene ved alle Forsøgene, men denne Sygdom er med Held bekæmpet ved Sprøjtning med Bordeauxvædske. Ved Hornum er der desuden baade i 1932 og 1933 noteret Angreb af Hjærteforraadelse paa Toppen sent om Efteraaret. Denne Hjærteforraadelse, der maaske kan sammenlignes med Rodfrugternes Tørforraadelse, er sikkert medvirkende til en Mørkfarvning af Knoldene ved Kogning, og den bevirkede, at Knoldene var omtrent usalgbare, idet det kun var muligt at adskille de sunde og angrebne Knolde ved Gennemskæring.

Selleriernes Tilbøjelighed til Mørkfarvning efter Kogning skyldes antagelig flere Aarsager. Ved Forsøgsmøllens kemiske Laboratorium i Askov, hvor man har taget Spørgsmaalet op til Undersøgelse, skelner man i hvert Fald mellem flere Farve- nuancer i Knolden efter Kogning, og Hjærteforraadelse, der

ikke er iagttaget ved Blangsted og Spangsbjerg, føjer maaske en ny Aarsag til.

Skurvangreb paa Knoldene er kun fundet af Betydning ved Blangsted i 1930.

Optagning af Knoldene er i Reglen foretaget i Slutningen af Oktober Maaned, men desuden er der i 4 Forsøg, heraf 3 ved Spangsbjerg og 1 ved Hornum, foretaget en tidlig Optagning af Sellerierne i September Maaned for at finde Forskellen i de prøvede Stammers Tidlighed.

Forsøgsresultaterne.

I Tabel 1 er det samlede Udbytte af Knolde i Gennemsnit for alle Aar anført for de enkelte Stationer.

Højest i Udbytte staar en Stamme af Sorten Imperator,

Tabel 1. Samlet Udbytte af Knolde i Forsøg med Sorter og Stammer af Selleri 1930—33.

Nr.	Stamme	Ved Efteraarsoptagning								Ved tidlig Optagning	
		kg pr. Ar				Forholdst				Gennemsnit for Spangsbjerg og Hornum	
		Blangsted	Spangsbjerg	Hornum	Gennemsnit	Blangsted	Spangsbjerg	Hornum	Gennemsnit		
										kg pr. Ar	Forholdst
1	Imperator, Hunderup I.	230	186	231	216	100	100	100	100	136	76
2	Blangstedg. 5, Tagenhus I	208	177	217	201	90	95	94	93	179	100
3	do. 7, Tagenhus I	196	186	213	198	85	100	92	92	147	82
4	Blangstedgaard I	214	157	216	196	93	84	94	91	146	82
5	Non plus ultra, Nordre Munkegaard I	212	185	179	192	92	99	77	89	136	76
6	Non plus ultra	189	167	190	182	82	90	82	84	111	62
7	Aarhus Torve	210	138	194	181	91	74	84	84	148	83
8	Non plus ultra	194	146	189	176	84	78	82	82	147	82
9	Blangstedgaard	217	134	175	175	94	72	76	81	129	72
10	Alabaster	200	129	196	175	87	69	85	81	109	61
11	Prager	188	144	183	172	82	77	79	80	165	92
12	Amager	193	126	184	168	84	68	80	78	145	81
13	Non plus ultra	186	142	164	164	81	76	71	76	141	79
14	Amager Torve	175	153	156	161	76	82	68	75	185	103
15	Erfurter	175	135	158	156	76	73	68	72	158	88
16	Amager	168	112	177	152	73	60	77	70	137	77
17	Alabaster	160	121	169	150	70	65	73	69	132	74
18	Prager	149	114	129	131	65	61	56	61	83	46

derefter følger 3 Blangstedgaard og som Nr. 5 en Stamme af Sorten Non plus ultra.

Sortsnavnet yder, som det kan ses af Tabellen, ingen Garanti for Udbyttet. Alabasterstammerne, der er stærkest repræsenteret i Forsøgene, indtager Pladserne Nr. 2, 3, 4, 9, 10 og 17 i Rækken. Ved kun at købe under Sortsnavn risikerer man i heldigste Tilfælde at faa den næstbedste og i ugunstigste Tilfælde at faa den næstringeste af de prøvede Stammer, og paa lignende Maade gaar det med Sorten Non plus ultra, der ved Forsøgene har Pladserne 5, 6, 8 og 13, og Sorten Prager, der staar som Nr. 11 og 18.

Sorten Amager, der regnes som en tidlig Sort, staar ved den tidlige Optagning som Nr. 1, 9 og 11 i Rækken. Amager Nr. 16 er ikke tidligere end de anerkendte sildige Stammer af Imperator og Non plus ultra.

Blangstedgaard-Stammerne er gennemgaaende ret tidlige,

Tabel 2. Udbytte af Knolde paa de enkelte Stationer.
kg pr. Ar.

Forsøgssted Aar	Stamme Nr.																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Ved Efteraarsoptagning																		
Blangsted 1930.....	247	218	199	198	229	196	198	183	233	240	202	189	233	169	185	152	220	186
» 1931.....	273	271	231	307	301	264	268	287	304	251	251	285	239	235	232	224	212	214
» 1932.....	175	137	153	169	144	138	156	123	144	131	145	137	112	140	128	109	101	91
» 1933.....	223	204	200	183	173	157	216	184	188	178	155	160	158	155	154	186	106	106
» Gens.....	230	208	196	214	212	189	210	194	217	200	188	193	186	175	175	168	160	149
Spangsbjerg 1930...	236	180	187	150	201	166	112	157	211	111	139	141	155	164	137	122	157	144
» 1931...	89	131	146	133	140	124	58	78	83	60	91	77	69	107	90	64	41	74
» 1932...	207	224	262	155	222	212	208	212	64	163	187	163	190	199	166	106	136	104
» 1933...	213	172	148	192	175	166	175	135	177	183	157	124	152	141	148	155	150	135
» Gens...	186	177	186	157	185	167	138	146	134	129	144	126	142	153	135	112	121	114
Hornum 1932.....	270	207	211	220	169	210	202	188	181	211	194	185	199	160	163	163	200	156
» 1933.....	191	227	214	211	189	170	186	190	168	181	171	182	129	152	153	190	137	102
» Gens.....	231	217	213	216	179	190	194	189	175	196	183	184	164	156	158	177	169	129
Alle Stationer Gens.	216	201	198	196	192	182	181	176	175	175	172	168	164	161	156	152	150	131
Ved tidlig Optagning																		
Spangsbjerg 1931...	78	108	56	114	116	39	78	78	78	74	140	65	73	159	120	63	75	70
» 1932...	139	259	192	176	177	134	221	208	174	62	245	212	169	221	234	206	236	45
» 1933...	153	186	159	150	122	136	157	183	167	164	152	175	201	224	165	175	124	143
Hornum 1933...	175	161	179	144	127	135	135	118	96	137	123	129	119	137	111	105	91	75
Gennemsnit.....	136	179	147	146	136	111	148	147	129	109	165	145	141	185	158	137	132	83

og Stamme Nr. 2 kan fuldt ud træde i Stedet for den tidligste Amagerstamme Nr. 14, der er Blangstedgaard-Stammen betydelig underlegen i Ensartethed, Form og Udbytte ved sildig Optagning. Et Forhold, der ogsaa maa tages i Betragtning, er, at en Del af Toppen er indgaaet i Vægtudbyttet ved den tidlige Optagning, og da Stamme Nr. 14 har større Top end Nr. 2, staar den kun tilsyneladende med et lidt større Udbytte. Fradrages Toppen, staar de to Stammer omtrent ens ved tidlig Optagning.

Overensstemmelsen mellem Resultaterne paa de forskellige Forsøgssteder er god. Stamme Nr. 1 staar overalt med det højeste Udbytte, og Stamme Nr. 18 med det laveste eller næstlaveste Udbytte. De 5 anerkendte Stammer ligger højt og ret sikkert i Udbytte paa alle Stationer.

I gunstige Aar kan Udbyttetallene for de forskellige Stammer nærme sig til hverandre og endog bytte Plads, men i Aar med et mindre Udbytte bliver Forskellen stor og de anerkendte Stammers Overlegenhed betydelig.

I Tabel 3 er der givet en Oversigt over Resultater fra Kogeprove med Knoldene. Med Hensyn til Mørkfarvning af Knoldene efter Kogning synes der at være en god Overensstemmelse mellem Stationerne. Bedst stiller de 3 Blangstedgaard-Stammer Nr. 2, 4 og 9 sig. De øvrige Stammer staar med middelgode Karakterer for Mørkfarvning. Mørkfarvning af Knoldene optræder i øvrigt noget forskelligt i de forskellige Aar og paa de forskellige Forsøgssteder. En Klaring af dette Spørgsmaal er af stor Betydning for Selleridyrkningen, idet Knoldene kan være usalgbare, saafremt en større Procentdel farves mørke ved Kogning. Resultaterne fra Stammeforsøgene viser nogen Forskel paa Stammerne, men ingen Stamme er dog helt fri, og da der efter de foreløbige Undersøgelser i Askov synes at være flere Aarsager til Mørkfarvning, maa det foreløbig staa hen, om det er gennem Forædlingsarbejdet eller gennem Dyrkningsforholdene, at denne Ulæmpe for Selleridyrkningen skal bekæmpes.

Indvendig Rustfarvning af Knoldene efter Kogning kan ogsaa bidrage til at forringe Knoldenes Brugsværdi, selv om den spiller en mindre Rolle end Mørkfarvningen. Her er der ogsaa en Forskel paa Stammerne, men Forskellen er dog mindre end ved Mørkfarvningen.

Ved Kogeproven er det forsøgt at bestemme Svindet ved

Tabel 3.

Resultat af Kogeprøve.

Svind ved Overvintring
i Kule.

Nr.	Stamme	Point for Mørkfarvning. 10 = mest.			Point for Rustfarvning. 10 = mest.			Svind pCt. Svind ved Afpusning	Procent								
		Blangsted	Spangsbjerg	Hornum	Gennemsnit	Spangsbjerg	Hornum		Gennemsnit	Blangsted		Spangsbjerg			Hornum	Gennemsnit af alle Forsøg	
										1930	1931	1932	1930	1931			1932
1	Imperator, Hunderup I	5	6	5	5	5	2	4	23	27	10	47	7	10	22	72	24
2	Blangstedg. 5, Tagenhus I	3	3	2	3	2	2	2	29	31	17	19	3	7	1	40	15
3	do. 7, Tagenhus I	4	4	4	4	3	4	4	33	39	18	19	13	4	4	21	15
4	Blangstedgaard I	3	3	4	3	2	3	3	30	58	5	19	3	38	6	100	29
5	Non plus ultra, Nordre Munkegaard I	4	6	5	5	1	3	2	28	35	8	30	3	6	35	64	23
6	Non plus ultra	5	6	5	5	1	3	2	30	46	9	27	6	5	15	71	22
7	Aarhus Torve	4	6	7	6	2	2	2	33	37	9	32	1	3	47	72	25
8	Non plus ultra	5	8	5	6	2	2	2	31	41	9	29	0	2	13	52	18
9	Blangstedgaard	3	1	3	2	2	3	3	28	37	10	32	0	5	1	93	22
10	Alabaster	5	7	5	6	3	1	2	30	42	14	26	3	0	17	38	18
11	Prager	5	6	6	6	2	2	2	30	38	12	33	0	9	23	43	20
12	Amager	5	7	6	6	4	3	4	30	42	10	31	2	11	100	64	33
13	Non plus ultra	5	6	6	6	2	2	2	28	51	5	34	1	10	12	63	22
14	Amager Torve	5	6	4	5	1	1	1	29	45	14	36	0	7	46	36	23
15	Erfurter	4	5	4	4	3	2	3	27	85	8	28	0	25	42	52	30
16	Amager	3	4	5	4	2	1	2	33	23	11	15	0	3	91	96	30
17	Alabaster	5	5	5	5	2	2	2	27	37	11	23	5	3	16	29	16
18	Prager	5	7	4	5	4	4	4	30	39	5	27	6	11	16	82	23

Knoldenes Skrælning. Svindprocenten varierer fra 23 til 33 pCt. for de forskellige Stammer, den staar noget i Forhold til Knoldenes Glathed, men Form, Størrelse og Røddernes Spredning faar sikkert Indflydelse paa Skrælningssvindets Størrelse.

Der er udført 8 Overvintringsforsøg med Knoldene for at bestemme Holdbarheden af de forskellige Stammer. Om Efteraaret er Udbyttet af sunde Knolde fra 2 Fællesparceller nedlagt i Kule. Knoldene er optaget omkring 1. Marts, og Svindet af syge og raadne Knolde er bestemt.

I Gennemsnit varierer Svindet fra 15 til 33 pCt., men disse Tal giver kun et daarligt Billede af Svindets Størrelse. Ved Spangsbjerg var der intet Svind i 1931, et ringe Svind i 1930 og 1932, men i 1933 var en enkelt Stamme oppe paa 100 pCt. Svind, og en lignende Forskel er der ved Blangsted og Hornum.

Efter de foreliggende Resultater er det Aaret og Stedet, der øver den største Indflydelse paa Holdbarheden. Stammernes Holdbarhed svinger stærkt fra Sted til Sted. Stammerne Nr. 4 og 12 havde i 1932 en Svindprocent paa henholdsvis 100 og 64 pCt. ved Hornum, og i 1933 var Svindprocenten henholdsvis 6 og 100 pCt. for de samme Stammer ved Spangshjerg. Det er tilsyneladende andre og foreløbig ukontrollbare Faktorer, der har øvet den afgørende Indflydelse paa Stammernes Holdbarhed.

I Tabellerne 4 og 5 er opført en Række Vægt- og Karaktertal for henholdsvis Rod og Top.

I Gennemsnit af alle Forsøg er Knoldstørrelsen 0.82 kg pr. Knold for den bedste og 0.52 kg for den daarligste Stamme.

Tabel 4. Bedømmelse af Knoldene. Gennemsnit.

Nr.	Stamme	Ved Efteraarsop- tagning		Ved tidlig Optag- ning		Point for											
		Vægt pr. Knold, kg	pCt. Antal Knolde over 10 cm	Vægt pr. Knold, kg	pCt. Antal Knolde over 10 cm	pCt. skurvede Knolde	Hule Knolde, 10 == flest	Revnede Knolde, 10 == flest	Trævlerøddernes Grovhed, 5 == mest grove	Samlethed, 10 == mest samlede	Skæggethed, 10 == mest	Form 5 == høj 3 == rund, 1 == flad	Højde, 10 == højest	Glatthed, 10 == bedst	Topskivens Størrelse, 5 == størst Skive	Handelsværdi, 10 == bedst	
1	Imperator, Hunderup I.	0.82	84	0.50	46	5	5	2	2	8	2	3	6	8	2	8	
2	Blangstedg. 5, Tagenhus I	0.74	84	0.63	62	11	9	2	1	5	3	3	6	5	4	8	
3	do. 7, Tagenhus I	0.75	77	0.51	51	37	4	1	1	5	3	3	6	5	4	8	
4	Blangstedgaard I	0.75	79	0.52	43	20	4	1	2	6	1	2	5	6	4	7	
5	Non plus ultra, Nordre Munkegaard I	0.75	77	0.49	39	17	5	1	2	5	2	3	5	5	3	7	
6	Non plus ultra	0.71	72	0.39	24	31	2	3	3	6	2	2	5	6	4	6	
7	Aarhus Torve	0.74	71	0.54	43	15	1	1	4	3	3	2	4	4	5	5	
8	Non plus ultra	0.67	72	0.52	42	14	3	5	2	7	0	3	7	8	2	8	
9	Blangstedgaard	0.68	70	0.46	38	12	6	0	2	5	1	3	6	6	3	5	
10	Alabaster	0.63	71	0.40	28	17	4	3	3	6	2	2	5	6	3	7	
11	Prager	0.66	72	0.58	48	13	3	2	3	5	1	2	5	5	4	6	
12	Amager	0.64	69	0.52	35	16	5	1	3	5	2	3	6	6	2	7	
13	Non plus ultra	0.62	66	0.50	32	15	4	1	3	5	3	2	5	6	2	7	
14	Amager Torve	0.62	64	0.67	71	33	3	2	4	5	3	2	4	4	5	6	
15	Erfurter	0.60	67	0.55	56	33	2	5	4	5	3	2	4	4	4	5	
16	Amager	0.58	57	0.50	43	38	2	4	3	5	2	3	5	5	4	6	
17	Alabaster	0.58	62	0.46	34	9	3	2	2	7	1	3	7	7	3	6	
18	Prager	0.62	51	0.31	19	26	1	0	2	6	2	2	4	6	4	5	

Med faa Variationer daler Knoldstørrelsen jævnt med Udbyttet. Naar Stamme Nr. 7 staar længere nede i Rækken end Nr. 6 trods større Knolde, beror det blandt andet paa de mange Stokløbere, der har nedsat Udbyttet for denne Stamme.

Et andet Udtryk for Knoldstørrelsen er det Procentantal af Knoldene, der maaler over 10 cm i Diameter — det svarer omtrent til den Størrelse, der kan betegnes som »Ekstra« ved Salg paa Gartneri-Auktioner. Her staar Stamme Nr. 1 højest med 84 pCt. og Nr. 18 lavest med 51 pCt. Knolde over 10 cm. Ved den tidlige Optagning findes tilsvarende Tal for Knoldvægt og Maalinger, der staar i et lignende Forhold til Knoldudbyttet.

Fra et enkelt Forsøg — Blangsted 1930 — findes angivet Vægtprocent skurvede Knolde. Da der ikke har været Skurv-angreb af Betydning i de øvrige Forsøg, er Talmaterialet spinkelt, og kan kun give Fingerpeg om de Forskelligheder, der kan være paa Skurvangreb paa Knoldene af de forskellige Stammer.

Tabel 5. Bedømmelse af Toppen. Gennemsnit.

Nr.	Stamme	Point for								Top, kg pr. Ar	pCt. Top indgaet i bundtede Sallerier
		Højde, 10 = højest	Farve, 10 = mørk	Tæthed, 10 = tættest	Udbredthed, 10 = mest	Bladpletsyge, 10 = mest	Hjerteform, 10 = mest	Stokløbere ¹⁾ , 1 = mindst	Fler toppede, 10 = fleste		
1	Imperator, Hunderup I.	6	6	6	6	4	5	1	4	124	27
2	Blangstedg. 5, Tagenhus I	6	6	7	6	4	3	4	2	129	24
3	do. 7, Tagenhus I	5	6	7	6	5	3	1	2	127	25
4	Blangstedgaard I.	6	6	7	6	6	5	1	1	141	26
5	Non plus ultra, Nordre Munkegaard I.	5	6	6	5	5	7	5	5	139	23
6	Non plus ultra.	5	7	5	5	5	3	2	3	122	25
7	Aarhus Torve.	8	7	8	5	5	5	14	5	165	23
8	Non plus ultra.	6	8	6	5	5	3	3	1	112	25
9	Blangstedgaard.	5	6	6	7	5	5	4	1	111	28
10	Alabaster.	6	7	7	6	5	6	1	3	142	25
11	Prager.	6	6	6	5	4	5	1	5	166	24
12	Amager.	5	7	6	5	5	6	1	1	119	26
13	Non plus ultra.	6	7	6	5	5	2	1	4	142	22
14	Amager Torve.	6	7	6	6	5	4	2	3	144	25
15	Erfurter.	8	5	9	5	4	4	3	4	188	26
16	Amager.	6	6	5	5	4	6	1	2	121	30
17	Alabaster.	4	6	4	5	6	3	1	1	89	28
18	Prager.	5	7	5	5	5	2	11	3	120	22

¹⁾ Antal pr. Ar.

Pointstallene fra Bedømmelsen af Knoldene viser, at de anerkendte Stammer foruden at give et stort Udbytte gennemgaaende har haft gode Karaktertal. Herfra danner Tallene for Hulhed dog en Undtagelse, idet de Stammer, der har givet det største Udbytte, ogsaa har haft flest hule Knolde. Tallene for Form og Højde dækker til Dels over hinanden. Knoldene varierer fra fladrunde til runde, men Forskellen i Form er ikke særlig stor. Et Par af Stammerne, Nr. 8 og Nr. 17, har haft særlig højbyggede Knolde.

I et Par Tilfælde er der givet Karaktertal for Handelsværdi. I Hornum 1932 var der Dommere til Stede for Prøvedyrkningsudvalget, og disse gav Point for Selleristammernes Handelsværdi, men desuden er der ved flere af Forsøgene foretaget en skønsmæssig Bedømmelse af Handelsværdien af de forskellige Stammer. De fundne Tal for Handelsværdi er i god Overensstemmelse med den øvrige Bedømmelse og udpeger ogsaa de anerkendte Stammer som de bedste.

Toppens Størrelse varierer fra 89 til 188 kg pr. Ar. Topstørrelsen synes ikke at spille en særlig Rolle for Knoldudbyttet ved Efteraarsoptagning, idet alle de anerkendte Stammer kun har et middelstort Topudbytte.

Ved tidlig Optagning bidrager de stortoppede mulig til at Knoldene lettere bundtes og faar et mere anseligt Ydre.

Procentvis gaar der omtrent lige store Topmængder i de bundtede Knolde, enten Stammens Top er stor eller lille, men absolut set medtages der ved Bundtning større Topmængde i Bundter af stortoppede Stammer end af smaatoppede. Naar Stamme Nr. 14 staar som den højestydende ved tidlig Optagning, har den større Top, som allerede nævnt, hidraget hertil.

De fleste af Topkaraktererne har saaledes kun Betydning for Stammernes Beskrivelse. Med Hensyn til Sygdomskarakteren er der ikke stor eller sikker Forskel mellem Stammerne. Derimod er der ret sikkert Udslag for Stokløbning og Fler-toppethed.

En Oversigt over Resultaterne findes i Tabel 6. Tabellen viser den store Forskel, der er paa de forskellige Stammer.

Udbyttetallene for Knoldene svinger mellem 216 og 131 kg pr. Ar ved Efteraarsoptagning og mellem 185 og 83 kg pr. Ar ved tidlig Optagning, medens Topudbyttet varierer mellem 188 og 89 kg pr. Ar.

Tabel 6. Oversigt over Resultater af Forsøg med Sorter og Stammer af Selleri 1930—33.

Nr.	Stamme	Ved Efteraars-optagning		Ved tidlig Op-tagning		pCt. Svind ved Overvintring i Kule	Kogeproe				Vægt af Top, kg pr. Ar	Knoldstørrelse			
		Knolde, kg pr. Ar	Forholds-tal	Knolde, kg pr. Ar	Forholds-tal		Point for		Svind ved Afudsning	Ved Efteraars-optagning		Ved tidlig Op-tagning			
							Mørkfarvn., 10 = mest	Rustfarvn., 10 = mest		Vægt pr. knold, kg		Antal pct. over 10 cm	Vægt pr. knold, kg	Antal pct. over 10 cm	
1	Imperator, Hundepup I.	216	100	136	76	24	5	4	23	124	0.82	84	0.50	46	
2	Blangstedgaard 5, Tagenhus I.	201	93	179	100	15	3	2	29	129	0.74	84	0.63	62	
3	Blangstedgaard 7, Tagenhus I.	198	92	147	82	15	4	4	33	127	0.75	77	0.51	51	
4	Blangstedgaard I. .	196	91	146	82	29	3	3	30	141	0.75	79	0.52	43	
5	Non plus ultra, Nordre Munkegaard I	192	89	136	76	23	5	2	28	139	0.75	77	0.49	39	
6	Non plus ultra. . .	182	84	111	62	22	5	2	30	122	0.71	72	0.39	24	
7	Aarhus Torve . . .	181	84	148	83	25	6	2	33	165	0.74	71	0.54	43	
8	Non plus ultra. . .	176	82	147	82	18	6	2	31	112	0.67	72	0.52	42	
9	Blangstedgaard . .	175	81	129	72	22	2	3	28	111	0.68	70	0.46	38	
10	Alabaster	175	81	109	61	18	6	2	30	142	0.63	71	0.40	28	
11	Prager	172	80	165	92	20	6	2	30	166	0.66	72	0.58	48	
12	Amager	168	78	145	81	33	6	4	30	119	0.64	69	0.52	35	
13	Non plus ultra. . .	164	76	141	79	22	6	2	28	142	0.62	66	0.50	32	
14	Amager Torve . . .	161	75	185	103	23	5	1	29	144	0.62	64	0.67	71	
15	Erfurter	156	72	158	88	30	4	3	27	188	0.60	69	0.55	56	
16	Amager	152	70	137	77	30	4	2	33	121	0.58	57	0.50	43	
17	Alabaster	150	69	132	74	16	5	2	27	89	0.58	62	0.46	34	
18	Prager	131	61	83	46	23	5	4	30	120	0.52	51	0.31	19	

Holdbarheden ved Overvintring i Kule er ikke ens for de forskellige Stammer, men den synes at afhænge af andre, ukontrollbare Forhold end Stammeegenskaberne, idet Stammernes Rækkefølge for Holdbarhed stiller sig forskellig i de forskellige Forsøg.

Med Hensyn til Knoldenes indre Egenskaber staar Blangstedgaard-Stammerne forholdsvis bedst, men der er ingen Stammer, der er helt fri for Rust- eller Mørkfarvning af Knoldene ved Kogning.

I Fig. 1 og 2 er en Del af Stammerne afbildede. Fotografierne stammer fra Spangsbjerg 1931, og der er fotograferet 5 typiske Knolde af hver Stamme.

Paa Fig. 1 ses de 5 anerkendte Stammer. *Imperator* har rund Knold og Rødderne vel samlede under Knoldene. De 3

Nr. 1. Imperator,
Hunderup I.

Nr. 2. Blangsted-
gaard 5, Tagen-
hus I.

Nr. 3. Blangsted-
gaard 7, Tagen-
hus I.

Nr. 4. Blangsted-
gaard I.

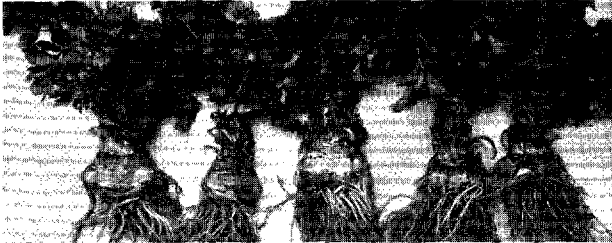
Nr. 5. Non plus
ultra, Nordre
Munkegaard I.

Fig. 1. Anerkendte Stammer (Spangsbjerg 1931).

Nr. 7. Aarhus
Torve.

Nr. 14. Amager
Torve.

Nr. 11. Prager.

Nr. 18. Prager.

Nr. 15. Erfurter.

Fig. 2. Ikke anerkendte Stammer (Spangsbjerg 1931).

Blangstedgaard-Stammer er ikke meget forskellige, de er runde og har middelstor Top. Stamme Nr. 2 er dog afgjort den tidligste, og den der staar bedst i Kvalitetstal.

Stamme Nr. 5, *Non plus ultra*, er ikke saa rund og Knoldene af lidt konisk Form.

Af de ikke anerkendte Stammer, Fig. 2, afviger Nr. 7, *Aarhus Torve*, ved at have en meget høj og robust Top. Knoldene er ikke saa velformede og har en Del grove, spredte Siderødder. Stammen har givet et godt Udbytte paa enkelte Stationer, men den skæmmes af de mange flertoppe Planter, Stokløbere og Planter med grove Siderødder.

Nr. 14 viser den tidlige *Amagerstamme*. Den har en forholdsvis stor Top, men den er i Knoldform ikke saa smuk som *Blangstedgaard-Stammerne*, og Ydelsen er for ringe om Efteraaret. Naar *Amagerstammerne* regnes for særlig tidlige, bliver det herefter med Forbehold. Forholdstallene for Udbyttet svinger mellem 103 og 77 ved tidlig Optagning omtrent som for *Blangstedgaard-Stammerne*.

Nr. 11 og 18 viser 2 *Pragerstammer*, der er hinandens Modsætninger. Nr. 11 har en kraftig, robust Top, medens Nr. 18 har en lille Top. Knoldudbyttet var ved tidlig Optagning henholdsvis 165 og 83 kg pr. Ar.

Stamme Nr. 15, *Erfurter Torve*, har den mest vægtige Top af de prøvede Stammer, men Knoldbyttet er for ringe. I Knoldform afviger Stammen ikke meget fra *Prager* og *Non plus ultra*.

Helt igennem gælder det, at der blandt de indsendte Prøver mere er Tale om Stammer end om Sorter¹⁾, idet de enkelte Stammer inden for Sorten kan variere stærkt baade med Hensyn til Knoldform, Topstørrelse og Topfarve.

Vil Selleridyrkeren derfor sikre sig det bedste Frø, maa han ikke nøjes med at købe en bestemt Sort, men han maa købe Frø af en anerkendt Stamme.

Flere Stammer staar højt i Ensartethed i Top og Knoldform, men med et forholdsvis lille Udbytte. Det tyder paa, at der er foretaget en stærk Indavl paa Stammen. Herved er

¹⁾ Skal der skejnes mellem Sorter og Stammer, er det vanskeligt at fastlægge anden Grænse end den, at Sorterne maa adskille sig fra hverandre ved sikre ydre Kendetegn, medens Stammerne ofte kun betegner Forskel i kvantitative eller kvalitative Egenskaber.

der opnaaet, at Stammen har faaet et smukt Ydre, men det er et Spørgsmaal, om ikke Udbyttet vilde blive bedre, hvis Stammen blev krydset med en anden god Stamme.

De anerkendte Stammer.

Nr. 1. *Imperator, Hunderup I.* Ejer: A/S L. Dæhnfeldt & Theodor Jensen, Odense.

Stammen er indkøbt fra Tyskland i 1927. Elitefrøavlens er foretaget paa fuldt udviklede Knolde. Handelsfrøet er avlet paa smaa Knolde. Familieavl er paabegyndt i 1930.

Beskrivelse: Toppen middel, grøn. Knoldene runde, glatte og med Rødderne godt samlede under Knoldene. Topskiven lille. I Ydre er det den smukkeste Stamme, og ved Efteraarsoptagning har den givet størst Udbytte af de prøvede Stammer. Den er mere tilbøjelig til Mørkfarvning efter Kogning end de anerkendte Blangstedgaard-Stammer.

Nr. 2. *Blangstedgaard 5, Tagenhus I.* Ejer: A. Hansen, Kastrop.

Stammens Oprindelse er fra Blangstedgaard, hvorfra der erhvervedes Stamfrø i 1927. Et selvstændigt Forædlingsarbejde er dog paabegyndt fra 1925. Forsøgsstationen indledede, efter i nogle Aar at have gjort Udvalg af forskellige Selleriformer, i 1925 et Samarbejde med Frøhandler H. Hansen for under hans Medvirken at faa en Del Prøver udsaaet paa gammel Sellerijord paa Amager til Oplysning om de udvalgte Formers Trivsel under Forhold, hvor Selleridyrkningen spiller en stor Erhvervsrolle, og ved Forædlingsarbejdets Paabegyndelse er der i Forstaaelse med Forsøgsstationen anvendt Planter fra enkelte af disse Prøver.

Beskrivelse: Toppen middel, grøn. Knoldene runde med fine Rodtrævler under Knoldene. Topskiven middel. Der forekommer enkelte Stokløbere. Det er den smukkeste og tidligste af de prøvede Blangstedgaard-Stammer. Den har haft en Del hule Knolde, men staar ellers med særdeles smukke Tal for Kvalitet. Udbyttet er stort om Efteraaret, og ved den tidlige Optagning er Stammen den højest ydende af de anerkendte Stammer.

Nr. 3. *Blangstedgaard 7, Tagenhus I.* Ejer: A. Hansen, Kastrop. (Stammen indsendt til Bedømmelse af H. Hansen, Københavns Havefrøforsyning.)

Oprindelsen til denne Stamme er indkøbt Frø af Alabaster Blangstedgaard 7 P. 26 i 1927. Elitefrø er avlet paa store Knolde,

idet der er tilstræbt at faa saa smuk rund Form som mulig og en lav, ensartet Top.

Beskrivelse: Top middel, grøn. Knoldene runde til fladrunde med fine Rodtrævler. Topskiven ret stor. Stammen er mere sildig og Formen er knap saa god som Nr. 2, ligesom Udbyttet er lidt mindre, men i øvrigt er det en god I Klasses Stamme.

Nr. 4. *Blangstedgaard I*. Ejer: *Statens Forsøgsstation ved Blangsted*, Odense.

Stammen er tiltrukken ved fortsat Forædlingsarbejde med den i 1926 ved Prøvedyrkningen anerkendte Stamme: Alabaster Blangstedgaard 5 I P. 26. Formentlig er Indavlen drevet saa vidt, at det noget gaar ud over Udbyttet.

Beskrivelse: Toppen over middel, grøn. Knoldene runde til lidt fladrunde, glatte og med Rødderne vel samlede under Knolden. Kvaliteten er god og Udbyttet omtrent som foregaaende.

Nr. 5. *Non plus ultra, Nordre Munkegaard I*. Ejer: *J. E. Ohlsens Enke*, København.

Første Udvalg er foretaget i 1923 og Familieavlen paabegyndt i 1925, idet der er udvalgt Familier med typiske Knolde, der viste Ensartethed i Form, Glathed og Top.

Beskrivelse: Toppen ret stor, grøn. Knoldene fladrunde, lidt uens og kantede i Form. Rødderne ret fine og samlede under Knolden. Der forekommer flere Stokløbere. Udbyttet ligger lidt lavere end ved de foregaaende Stammer. I Kvalitet staar den meget nær ved Imperator.

De ikke anerkendte Stammer.

Tabel 3, 4 og 5 giver Stammeejerne en Række Oplysninger om Stammernes indre og ydre Egenskaber. Her skal kun nævnes enkelte Forhold, der er med til at karakterisere Stammen.

Nr. 6. *Non plus ultra*: Stammen staar med Hensyn til Udbytte og Kvalitet Nr. 5 ret nær, men den er lidt sildigere.

Nr. 7. *Aarhus Torve*: Stammen har, som tidligere nævnt, en høj robust Top, der er noget uens. Der er mange flertoppede Planter og mange Stokløbere. Knoldene uens i bedste Udvikling, store velformede med grove Siderødder, og der forekommer en Del daarligt formede Knolde. Stammen skæmmes af den mindre slebne Form; men den har flere Gange givet et stort Udbytte, navnlig paa Lerjord.

Nr. 8. *Non plus ultra*: Stammen har middelhøj, ensartet Top. Smukke, ensartede, runde Knolde, men med nogen Tilbøjelighed til at revne. Udbyttet middelstort.

Nr. 9. *Blangstedgaard*: Lille, udbredt, grøn Top, runde til fladrunde Knolde af god Kvalitet. Der forekommer en Del hule Knolde. Udbyttet middel.

Nr. 10. *Alabaster*: Toppen kraftig, grøn. Knoldene fladrunde til runde, lidt uens og med lidt grove Siderødder. Udbyttet middel.

Nr. 11. *Prager*: Kraftig, grøn Top. Knoldene fladrunde til runde, noget uens og lidt kantede i Form. Rødderne ret grove. Udbyttet ret stort ved tidlig Optagning, middelstort ved Efteraarsoptagning.

Nr. 12. *Amager*: Lille, lav, udbredt, grøn Top, lidt ujævn fladrund til højrund Knold med ret grove Rødder. Fin Topskive og af god Kvalitet. Udbyttet over Middel ved tidlig Optagning, men under Middel ved sildig Optagning.

Nr. 13. *Non plus ultra*: Top ret kraftig, grøn. Knoldene fladrunde med grove Siderødder. Formen noget uens i de forskellige Aar. Udbyttet under Middel.

Nr. 14. *Amager Torve*: Stor, uens busket Top, uens flade og kantede Knolde med en Del Sideskud. Stammen er meget tidlig, og den har givet det største Udbytte ved tidlig Optagning, nemlig 3 pCt. mere end Blangstedgaard, Tagenhus I. Hertil bidrager dog den store Top, der delvis indgaar i Vægten ved den tidlige Optagning. Udbyttet ligger betydeligt under Middel ved sildig Optagning.

Nr. 15. *Erfurter*: Toppen meget kraftig, lysegrøn. Knoldene uregelmæssige, fladrunde med grove Rødder. Udbyttet ret godt ved tidlig, men lille ved sildig Optagning.

Nr. 16. *Amager*: Ret ens, middelstor, grøn Top. Knoldene varierer i de forskellige Aar fra fladrunde med grove Siderødder helt op paa Knolden til højrunde Knolde. Udbyttet lavt saavel ved tidlig som sildig Optagning.

Nr. 17. *Alabaster*: Meget lille, uensartet, grøn Top. Knoldene nærmest runde, men med grove Rødder under Knolden. Udbyttet lille.

Nr. 18. *Prager*: Lav, grøn Top og fladrunde Knolde. Ret mange Stokløbere. Stammen giver et for ringe Udbytte.